

Raadsmemo

Aan	De gemeenteraad
Datum vergadering	30 juni 2026
Onderwerp	Meicirculaire 2026
Van	College
Vertrouwelijkheid	Openbaar
Documentkenmerk	D-175235
Zaakkenmerk	Z-26-204834

Inhoud

Het gemeentefonds is de grootste inkomstenbron van gemeenten.

Elk jaar geeft het Rijk drie circulaire uit die invloed hebben op het geld dat gemeenten ontvangen uit het gemeentefonds:

- Meicirculaire: gebaseerd op de Voorjaarsnota
- Septembercirculaire: gebaseerd op de Miljoenennota
- Decembercirculaire: gebaseerd op de Najaarsnota

Dit raadsmemo gaat over de meicirculaire van 2026.

Wat betekent de meicirculaire voor Beverwijk op hoofdlijnen?

Er zijn positieve en negatieve veranderingen ten opzichte van de decembercirculaire 2026.

In 2026, 2029 en 2030 ontvangen we minder inkomsten uit het gemeentefonds. In 2026 komt dit grotendeels door de afrekening over 2025 van het Btw-compensatiefonds. Voor de jaren 2029 en verder door een uitname voor de Wmo (huishoudelijke hulp).

In de jaren 2027 en 2028 ontvangen we meer inkomsten uit het gemeentefonds vanwege o.a. de accresontwikkeling en een toevoeging van middelen voor Capaciteit decentrale overheden klimaat- en energiebeleid (CDOKE).

In onderstaande tabel staat de wijziging van de uitkering uit het gemeentefonds ten opzichte van de decembercirculaire 2025.

Bedragen x € 1.000	2026	2027	2028	2029	2030
Stand decembercirculaire 2025	106.198	107.359	107.698	111.660	115.938
Mutaties meicirculaire 2026	-91	2.299	687	-1.964	-1.560
Stand meicirculaire 2026	106.107	109.658	108.386	109.696	114.378

Voorstel verwerken financieel effect meicirculaire 2026

- Het financieel effect voor het jaar 2026 wordt verwerkt in de najaarsnota 2026;
- Het financieel effect voor de jaren 2027 en verder wordt verwerkt in de programmabegroting 2027.

Net als bij de laatste twee circulaire stellen we voor de ontvangen middelen uit deze circulaire niet op voorhand te alloceren. Dat betekent dat het geld niet direct aan een specifieke taak wordt gekoppeld. Is er in 2026 of later geld nodig voor iets waarvoor we nu geld krijgen? Dan kan dat via de P&C-documenten worden aangevraagd. Punten 9b, 9c en 17 uit de tabel verderop in dit memo zijn in dit geval een uitzondering, omdat het hier gaat om technische aanpassingen.

Onderstaande tabel laat het begrotingssaldo voor de jaren 2026 en verder zien na verwerking van de meicirculaire 2026:

Bedragen x € 1.000	2026	2027	2028	2029	2030
Begrotingssaldo na VJN 2026 en Kaderbrief 2027	-90	-2.058	-4.425	-4.805	-6.001
Effect meicirculaire 2026	-91	1.246	687	179	684
Begrotingssaldo na meicirculaire 2026	-181	-812	-3.738	-4.625	-5.317

Verschillen tussen meicirculaire 2026 en decembercirculaire 2025

Het verschil tussen de meicirculaire 2026 en decembercirculaire 2025 wordt hieronder toegelicht.

Onder de tabel staan de mutaties groter dan € 25.000 toegelicht.

Verschil meircirculaire 2026 - decembercirculaire 2025	2026	2027	2028	2029	2030
Bedragen x €1.000					
1 Decembercirculaire 2025	106.198	107.359	107.698	111.660	115.938
2 Meircirculaire 2026	106.107	109.658	108.386	109.696	114.378
3 Verschil meircirculaire '26 - decembercirculaire '25	-91	2.299	687	-1.964	-1.560
Het verschil is als volgt opgebouwd:					
4 Accresontwikkeling	421	565	757	408	617
5a Afrekening BCF 2025	-491				
5b Bijstelling stelpost BCF plafond		-250	-250	-250	-250
6 Uitkeringsfactor en hoeveelheidsverschillen	-173	250	355	256	428
7 WOZ - waarde mutaties	-195	-518	-509	-499	-489
8 Overige mutaties	6	14	0	0	-2
Taakmutaties groter dan €25.000					
9a Wmo - Uitstel vervanging abonnementstarief		473			
9b Wmo - Huishoudelijke hulp				-3.055	-3.198
9c Wmo - Vangnetregeling huishoudelijke hulp				912	955
10 Kinderopvang Pleegouders	26	27			
11 Compensatieregeling niet-beoogde kosten jeugdzorg	-136				
Decentralisatie/Integratie Uitkeringen (DUIU) groter dan €25.000					
12 Participatie	245	231	306	236	343
13 Alleenverdienersproblematiek	84				
14 Aanvullende ondersteuning lokale energiehulp	44				
15 IBO problematische schulden	50				
16 Re-integratieregeling gericht op jongeren	29	29	29	29	36
17 Capaciteit decentrale overheden klimaat- en energiebeleid (CDOKE)		1.477			
A Totaal verschil (is som van regel 4 t/m 17), staat gelijk aan regel 3.	-91	2.299	687	-1.964	-1.560
Mutaties baten/lasten					
9b Wmo - Huishoudelijke hulp				3.055	3.198
9c Wmo - Vangnetregeling huishoudelijke hulp				-912	-955
17 Capaciteit decentrale overheden klimaat- en energiebeleid		-1.052			
B Totaal mutaties baten/ lasten	0	-1.052	0	2.143	2.243
Effect algemene middelen en begrotingssaldo					
A Totaal verschil (regel 4 t/m 17), is regel A	-91	2.299	687	-1.964	-1.560
B Totaal mutaties lasten, is regel B	0	-1.052	0	2.143	2.243
Effect algemene middelen en begrotingssaldo	-91	1.246	687	179	684

4 Accres

De ontwikkeling van het gemeentefonds wordt voor een belangrijk deel bepaald door de ontwikkeling van het accres. In deze circulaire is een nieuwe accresraming opgenomen voor de jaren 2026 en verder en heeft per saldo voor alle jaren een positief effect. Het LPO accres is voor de jaren 2026 en verder naar boven bijgesteld. Het volume accres is voor 2027 en 2028 naar boven bijgesteld en vanaf 2029 naar beneden bijgesteld.

In 2027 is het accres incidenteel bijgesteld vanwege de middelen die in 2027 weer zijn toegevoegd wegens het uitstel van de invoering vervanging abonnementstarief (zie ook punt 9a).

5 Btw-compensatiefonds (BCF)

Afrekening BCF 2025

De definitieve afrekening van het BCF over 2025 valt € 213 miljoen lager uit dan het eerder verstrekte voorschot van € 428 miljoen (septembercirculaire 2025).

Stelpost plafond BCF 2027 en verder

Gemeenten mogen van de provinciaal toezichthouder, rekening houden met een verwachte compensatie uit het BCF via een stelpost. Deze stelpost mag voor 2027 maximaal de hoogte hebben van de laatste afrekening.

Voor Beverwijk betekent dit dat de stelpost vanaf 2027 wordt verlaagd van € 750.000 naar € 500.000. Voor 2026 blijft de huidige stelpost gehandhaafd. In de septembercirculaire 2026 volgt nadere informatie.

6 Uitkeringsfactor en hoeveelheidsverschillen

De hoogte van de algemene uitkering wordt mede bepaald door landelijke en lokale aantallen, zoals het aantal inwoners of huishoudens.

Wijzigingen in deze aantallen leiden bij iedere circulaire tot aanpassingen. Dit kan zowel positief als negatief uitpakken voor de hoogte van de uitkering.

7 WOZ

Gemeenten met hogere WOZ-waarden ontvangen minder geld uit het gemeentefonds, omdat zij een grotere belastingcapaciteit hebben.

Vanaf 2027 wordt het rekentarief verhoogd, dit rekentarief is voor alle gemeenten gelijk. Daarnaast worden de WOZ-waarden in Beverwijk naar boven bijgesteld t.o.v. de laatste verwachting.

Beide ontwikkelingen zorgen ervoor dat de algemene uitkering vanaf 2027 lager uitvalt.

8 Overige mutaties

De mutaties onder de € 25.000 zijn samengevoegd en worden verder niet afzonderlijk toegelicht in dit memo. Dit zijn o.a.:

- Wet handhaving sociale zekerheid

- “Weeffout” Jeugdzorg
- Wet op de lijkbezorging
- Wet betaalbare huur
- Overheidsbrede Dienstverlening
- Armoedebestrijding kinderen
- Ondersteuning lokale politieke partijen
- Gemeentelijke antidiscriminatievoorzieningen

9 Wmo (Wet maatschappelijke ondersteuning)

Binnen de Wmo zijn meerdere ontwikkelingen:

Uitstel vervanging abonnementstarief

De invoering van een nieuw systeem voor eigen bijdragen (abonnementstarief) wordt uitgesteld tot 2028. Voor het jaar 2027 worden de eerder uitgenomen middelen weer toegevoegd aan het gemeentefonds.

Huishoudelijke hulp

Maatregel 44 uit het Coalitieakkoord van het kabinet Jetten houdt in dat huishoudelijke hulp per 1 januari 2029 wordt geschrapt als maatwerkvoorziening binnen de Wet maatschappelijke ondersteuning 2015 (Wmo). Mensen die in staat zijn om dit zelf te betalen, moeten huishoudelijke hulp voortaan zelf regelen en betalen. Hiervoor wordt vanaf 2029 € 1,4 miljard aan het gemeentefonds onttrokken.

Op advies van de VNG mogen gemeenten, in afstemming met de provinciaal toezichthouder, ook rekening houden met lagere lasten, waardoor deze mutatie budgetneutraal verloopt. Dit advies volgen we op en stemmen we af met de provincie.

Vangnetregeling huishoudelijke hulp

Voor de mensen die geen hulp kunnen regelen, blijft ondersteuning beschikbaar. Hiervoor wordt vanaf 2029 jaarlijks € 430 miljoen aan het gemeentefonds toegevoegd.

Op advies van de VNG mogen gemeenten, in afstemming met de provinciaal toezichthouder, ook rekening houden met lasten voor deze vangnetregeling, waardoor deze mutatie budgetneutraal verloopt. Dit advies volgen we op en stemmen we af met de provincie.

10 Kinderopvang pleegouders

Bij Voorjaarsnota 2025 is door de Rijksoverheid extra geld beschikbaar gesteld als bijdrage voor de kosten die pleegouders maken voor kinderopvang en buitenschoolse opvang van hun pleegkinderen. Deze bijdrage is bedoeld voor alle pleegouders die gebruik maken van (vormen van formele) kinderopvang en buitenschoolse opvang (bso), ook in het vrijwillig kader. Pleegouders betalen nu een eigen bijdrage in de kosten van kinderopvang en buitenschoolse opvang; dit zijn kosten die overblijven na het ontvangen van de eventuele kinderopvangtoeslag.

Bij decembercirculaire 2025 is voor 2025 eenmalig € 10,7 miljoen toegevoegd aan de algemene uitkering van het gemeentefonds. Besloten is voor 2026 en 2027 deze middelen ook toe te voegen aan de algemene uitkering.

11 Compensatieregeling niet-beoogde kosten jeugdzorg

Op 16 juni 2025 is de SPUK “Niet beoogde jeugdzorgkosten vanwege verblijf” verlengd voor de zorgkosten over de jaren 2024 en 2025.

Ten behoeve van deze regeling is in 2026 een bedrag van € 60 miljoen beschikbaar gesteld op de begroting van het ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport (VWS), afkomstig uit de algemene uitkering van het gemeentefonds. In het derde kwartaal van 2026 zal de beoordeling van de aanvragen plaatsvinden. Na beoordeling van de aanvragen over de jaren 2024 en 2025 zal het eventuele restant terugvloeien naar de algemene uitkering van het gemeentefonds.

12 Participatie (IU)

De omvang van de integratie-uitkering Participatie wijzigt als gevolg van de toekenning van de loon- en prijsbijstelling 2026 (€ 84,1 miljoen in 2026, aflopend naar € 68,1 miljoen in 2031). Daarnaast wijzigt de budgetverdeling voor de rijksbijdrage beschut werk als gevolg van een nieuwe verdeelsleutel.

13 Alleenverdienersproblematiek

Gemeenten kunnen huishoudens die financieel in de knel komen door de zogenoemde alleenverdienersproblematiek individuele bijzondere bijstand bieden. Deze decentralisatie-uitkering maakt dit mogelijk. Voor de alleenverdienersproblematiek in 2026 is een bijdrage van € 27,5 miljoen beschikbaar. Verder is er een nabetaling van € 6 miljoen voor 2024.

14 Aanvullende ondersteuning lokale energiehulp

Er worden middelen beschikbaar gesteld om huishoudens met hoge energiekosten en een laag inkomen te ondersteunen.

Gemeenten kunnen met behulp van beschikbare gegevens gericht inwoners benaderen en passende ondersteuning bieden. In 2026 is hiervoor € 19,7 miljoen beschikbaar gesteld. Voor de verdeling van de middelen is het percentage energiearmoede per gemeente gehanteerd.

15 IBO problematische schulden (nieuwe DU)

Het kabinet heeft een pakket aan maatregelen ingevoerd om problematische schulden fundamenteel aan te pakken. In 2026 wordt beoogd bestuurlijke afspraken te tekenen tussen alle branches van vastelastenpartners, Divosa, Nederlandse Vereniging voor Veiligheidskunde (NVVK) en de VNG en het ministerie van SZW met het doel om de vroegsignalering van schuldenproblematiek een impuls te geven.

16 Re-integratiedienstverlening gericht op jongeren (nieuwe DU)

Er wordt structureel extra budget beschikbaar gesteld om jongeren tot 27 jaar te begeleiden naar werk.

17 Capaciteit decentrale overheden klimaat- en energiebeleid (CDOKE)

Gemeenten ontvangen middelen om hun taken op het gebied van klimaat- en energiebeleid uit te voeren. Voor Beverwijk betekent dit een bedrag van € 1,5 miljoen in 2027.

De decentralisatie-uitkering CDOKE vervangt de specifieke uitkering CDOKE die tot en met 2025 werd ontvangen. In de septembercirculaire 2025 werd het bedrag voor 2026 toegevoegd aan het gemeentefonds. De middelen zijn ook beschikbaar voor de periode 2028 t/m 2030, maar de uitkeringsvorm hiervan is nog niet duidelijk.

In de meerjarenraming 2027-2030 is, op basis van de begrotingscirculaire van de toezichthouder, reeds rekening gehouden met baten voor de jaren 2027 tot en met 2030. Nu deze regeling voor het jaar 2027 wordt overgeheveld naar het gemeentefonds, moeten de baten waarmee in de begroting 2027 rekening is gehouden worden aangepast. In de programmabegroting 2027 zal dit worden verwerkt.

Bijlage(n)

Geen